

Obec Chmelík

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Obec leží v údolí řeky Loučná.
- Velmi vysoká kvalita rekreačního a přírodního prostředí (cyklistické trasy).
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Značnou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP (15 km).
- Katastr obce je využíván převážně zemědělskou prvovýrobou.
- Relativně vysoká intenzita průjezdné dopravy III/36021.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Centrum obce Chmelík tvoří náves obklopená původní zástavbou – statky s dvory.
- Zemědělské usedlosti vystavěné okolo návsi obce dávají obci charakter.
- Dominantou obce je kostel sv. Jana Nepomuckého umístěný na kopci v okrajové části obce.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli a lesy.

NEGATIVA

- Obec má převážně funkci bydlení s dojížděnkou do zaměstnání a škol do Litomyšle a Svitav.
- Složitá morfolgie terénu – svažité a komplikovaný terén.
- Komplikovaná síť místních komunikací.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.
- Omezení využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní i potenciální sesuvy).

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Lánová obec s historií na Trstěnické stezce, první písemná zmínka je z počátku 14. století.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.
- Podél hlavní komunikace zástavba spíše liniová, v ostatních částech obce rozvolněná podle morfolgie terénu.

NEGATIVA

- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – zejména výstavby kanalizace s koncovou ČOV, připojení na plynovod.
- Silnice III/36021 průtah centrem obce (návsi).

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Vysoký počet obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let, převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život.
- Vyvážená věková skladba obyvatel.
- V obci působí dobrovolní hasiči.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- Počtem obyvatel malá a nevybavené obec, obec nemá dostatečnou občanskou vybavenost.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Blízkost cenných přírodních ploch a hodnotnou krajinou – existence zvláště chráněného území přírody – přírodní památka Sněženy ve Vysokém lese, V bukách.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Tok řeky Loučné intravilánem obce.
- Relativně velká zalesněnost katastru obce.

NEGATIVA

- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Intenzivně zemědělsky využívaná krajina, z krajinářského a architektonického hlediska narušená zemědělským areálem.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend celkového zlepšování stavu kvality vod.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Využívání podzemní vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou.
- Nebylo stanoveno záplavové území.
- Snížení emisí z plošných zdrojů znečištění v zemědělství (nižší používání hnojiv a pesticidů).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.

- Snížení hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Zvýšený výskyt svahových deformací – aktivní sesuvy.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- Ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/36021.
- Obec není plynofikována, zhoršení kvality ovzduší v zimních měsících.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Zastoupení kvalitnějších zemědělských půd (I., II. a III. třídy ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.
- Velkou část katastru obce tvoří PUPFL.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (stromořadí, remízy, větrořady).
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Obecní úřad.
- Obchod.
- Kulturní dům.
- Hasičská zbrojnice.
- Dětské hřiště.
- Hřbitov, Kostel sv. Jana Nepomuckého, kaple.
- Autobusová zastávka.

NEGATIVA

- V obci není mateřská ani základní škola.
- Chybí zdravotní péče v místě.
- Horší dostupnost Litomyšle.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Propojení atraktivních lokalit cyklistickými trasami.
- Území obce je v celém rozsahu elektrifikováno a napojeno na veřejný vodovod.

NEGATIVA

- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu – zatěžování a znečišťování stávající sítě místních komunikací a silnic těžkou zemědělskou dopravou.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Nevyhovující stav likvidace splaškových odpadních vod je rizikový vzhledem k významu a bohatství podzemních vod.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice v pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival Smetanova Litomyšle, mezinárodní houslové kurzy).
- Kostel sv. Jana Nepomuckého, kaple.
- Kříže v obci.
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit cyklistickými trasami.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.
- Ohrožení lesů kalamitami.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod.
- Velkou část ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy vyšší třídy ochrany.
- Obec leží v údolí řeky Loučné, množství pramenů a studánek.
- Podstatnou část katastru obce tvoří lesy.
- Plochy ÚSES.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Omezení využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní sesuvy).
- Ohrožení lesů kalamitami.
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) v blízkosti silnice III/36021.

POTENCIÁL

- Možnost dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vysoký podíl obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Počtem obyvatel malá a nevybavená obec.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Zkvalitňování podmínek života v technické infrastruktuře – napojení na plynovod, výstavba kanalizace s koncovou ČOV.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako mírně nepříznivý.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Obecní úřad.
- Obchod.
- Dětské hřiště.
- Kulturní dům.
- Hřbitov, kostel sv. Jana Nepomuckého, kaple.
- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- V obci není situována mateřská ani základní škola.
- Chybějící zdravotní péče v obci.
- Okrajová poloha v rámci ORP, větší vzdálenost od Litomyše.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Převedení cyklistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.
- Zlepšování podmínek v základní vybavenosti obce.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako blízký průměru.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jednotlivé pilíře nejsou v kolizi.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajících venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně odděluující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny. Při obnově v hospodářských lesích zařazování dřevin přirozené druhové skladby.
- V rámci hospodářského rozvoje obce vymezit nové plochy k bydlení (tyto vymezit s jasně danými parametry výstavby pro zachování rázu obce) s ohledem na zachování hodnotných přírodních celků.
- Pro posilování sociálního pilíře je vhodné podporovat spolkový život.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Provéřit možnost napojení obce na rozvod plynu.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Nezjištěny.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Respektovat omezení ve využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní a potenciální sesuvy).

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Posilování spolkového života v obci.